

bringer administrationens afgørelse for en domstol og får den prøvet dér. Der er altså efter vort skøn ikke noget ekstraordinært i, at man, forsåvidt angår kontrollen med konkurrencebegrænsende sammenslutninger, går samme vej.

Det skal iøvrigt tilføjes, at Håndværksrådet mener at have set eksempler på pålæg givet af prismyndighederne efter skøn, og at disse pålæg senere har vist sig at være urimelige og usaglige og absolut kun til fordel for den ene af parterne i en sag.

5. Vedrørende det i kommissionebetænkningen anførte om effektivitetskriteriets anvendelse skal Håndværksrådet, forsåvidt dette kan tænkes bragt i anvendelse, ud fra nogle af de i lovforslaget indeholdte bestemmelser påpege, at effektivitetskriteriet ikke er anvendeligt ved bedømmelse af de mindre virksomheders forhold. Det vil være overordentlig dyrt, meget arbejdskrævende og i de fleste tilfælde umuligt for de mange mindre virksomheder at fremskaffe materialer, som dokumenterer disses effektivitet, selvom denne iøvrigt må siges at være aldeles uomtvistelig. Man skal her pege på, at offentlige organer meget vel selv ved at bringe mindre værksteder eller firmaer i anvendelse ved udførelsen af arbejder eller leverancer ud fra en erkendelse af pågældende værksteders eller firmaers effektivitet. Man må derfor stærkt fraråde, at effektivitetskriteriet, hvis dette påtænkes anvendt, bringes i virksomhed, forsåvidt angår sammenslutninger af mindre virksomheder eller enkelte mindre virksomheder.

6. Det forekommer iøvrigt Håndværksrådet, at der i det forelagte materiale — både kommissionsbetænkningen og oplysningerne, der er givet i forbindelse med lovforslaget — intetsteds findes nogen virkelig afgørende dokumentation for, at så vidtgående foranstaltninger som indeholdt i lovforslaget er nødvendige.

Der findes ingen dokumentation i antallet af retssager om her omhandlede forhold, idet disse retssagers antal, såvidt os bekendt, har været overordentlig ringe i de forløbne år.

Der findes heller ingen dokumentation, såvidt os bekendt, i antallet af drøftede og forhandlede tilfælde. Den statistiske baggrund for foranstaltningerne, som loven

tager sigte på, er efter vor opfattelse også meget ringe.

Vi finder i det hele taget, at loven mere har sin baggrund i principper og forhåndsantagelser om uheldige virkninger end i egentlig dokumentation af uheldige forhold i form af urimelige fortjenester, forretningsbetingelser, hemning af konkurrenceevne og effektivitet m. m.; også derfor må lovforslaget i det hele siges at sigte for vidt.

7. Forsåvidt angår licitationsaftalerne, ønsker man påny at understrege, at disse i deres princip er beskyttelsesaftaler for de mange små håndværksvirksomheder overfor den oftest økonomisk særdeles stærke bygherre. Det vil ved en gennemgang af de i de seneste år stedfundne licitationer ses, at det praktisk talt altid er meget stærke bygherrer, der står overfor økonomisk forholdsvist svage håndværksvirksomheder. Bygherrerne har således en magtstilling, som gør det nødvendigt, at man fra håndværkets side sikrer en rimelig betaling for anvendt arbejde, materialer, generalomkostninger samt en fornuftig avance. Det skal tilføjes, at historiske eksempler med al ønskelig tydelighed demonstrerer, hvor nødvendige aftalerne på disse områder er. Fagbevægelsen har tidligere følt sig foranlediget til simpelthen at skaffe sikkerhed for dækning af lønudgifterne, fordi de helt fri licitationer gav aldeles utilfredsstillende forhold for de af håndværksmestrene beskæftigede.

Det er iøvrigt vor opfattelse, at gennemførelse af standardbestemmelser for tilbudsgivning, licitationsforhold og kontraktforhold i væsentlig grad vil modvirke de anklager, der i dag efter vort skøn ofte med urette rettes mod licitationspraksis.

8. Forsåvidt angår de i lovforslaget indeholdte forbudsbestemmelser, skal man med henvisning til det ovenfor anførte om manglende dokumentation for de i loven indeholdte ønsker og planer udtale, at man hverken forsåvidt angår aftaler og vedtagelser om boykot, etableringskontrol og eksklusiv forretningsforbindelse finder grundlag for så vidtgående bestemmelser, som lovforslaget indeholder. I de givne tilfælde må en domstol udtale sig om rimeligheden af at indføre forbud.

9. Endelig mener Håndværksrådet, at arbejdernes lønkrav burde falde ind under